

REFORMA NË DREJTËSI

LIGJE NË PROCES, REZULTATE NË PRITJE

SHTATOR 2026

REFORMA NË DREJTËSI

LIGJE NË PROCES,
REZULTATE NË PRITJE

E drejta e autorit © 2026. Instituti Demokratik i Kosovës (KDI)

Instituti Demokratik i Kosovës (KDI) rezervon të gjitha të drejtat dhe asnjë pjesë e këtij botimi nuk mund të riprodhohet ose transmetohet në asnjë formë, mekanike ose elektronike, përfshirë fotokopjimin ose ndonjë material tjetër të sistemit të ruajtjes dhe rikthimit, pa lejen me shkrim të botuesit. Publikimi mund të riprodhohet ose transmetohet vetëm nëse përdoret për qëllime jo-komerciale. Kurdo dhe kushdo që përdor citate ose materiale të ndryshme të këtij botimi është i detyruar të sqarojë burimin nga i cili ka marrë ato citime ose materiale të përdorura.

Për çdo vlerësim, vërejtje, kritikë ose sugjerim, ju lutemi na kontaktoni përmes opsioneve të dhëna më poshtë:

Adresa: Rr. Bajram Kelmendi, Nr.239.

10,000, Prishtinë, Kosovë.

Tel: +383 (0) 38 248 038

E-mail: info@kdi-kosova.org

Ueb: kdi-kosova.org

Autorët: Florent Spahija, Vullnet Bugaqku, Violeta Haxholli

Ky raport u realizua në kuadër të projektit "*Formësimi i reformave në drejtësi dhe kundër korrupsionit përmes dialogut kuptimplotë*", me mbështetjen e Ambasadës Holandeze në Kosovë.

Përmbajtja e këtij raporti është përgjegjësi vetëm e Institutit Demokratik të Kosovës (KDI) dhe në asnjë rrethanë nuk do të konsiderohet se pasqyron pikëpamjet e donatorit.

Kingdom of the Netherlands

PËRMBAJTJE

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE	6
METODOLOGJIA.....	6
Konteksti i Reformës në Drejtësi	7
1. Procesi ligjvënës i Reformës në Drejtësi	9
1.1. Cilësia e procesit legjislativ.....	19
1.1.1. Transparenca	20
1.1.2. Gjithëpërfshirja dhe cilësia e konsultimit.....	20
1.1.3. Llogaridhënia.....	21
1.1.4. Adoptimi i standardeve ndërkombëtare	22
1.1.5. Garancitë kundër ndikimit politik.....	23
2. Zbatimi i reformave në praktikë.....	24
2.1. Zbatimi i Reformës në KPK.....	25
2.2. Funksionimi i KGJK-së dhe nevojat për reformë.....	27
2.3. Buxheti, kapacitetet dhe gatishmëria për zbatim	28
PËRFUNDIM	29
REKOMANDIME	30

Përmbledhje Ekzekutive

Ky raport paraqet vlerësimin e Institutit Demokratik të Kosovës (KDI) mbi zhvillimet kryesore të Reformës në Drejtësi gjatë periudhës janar–qershor 2026. Monitorimi është fokusuar në procesin ligjvënës, cilësinë dhe gjithëpërfshirjen e reformës, përputhshmërinë me standardet ndërkombëtare, rrezikun e ndikimit politik, si dhe gatishmërinë institucionale për zbatim. Në këtë kuadër janë analizuar pakoja e pesë projektligjeve që buron nga Deklarata e Përbashkët e Zotimeve¹, Projektligji për Byronë Shtetërore për Verifikimin dhe Konfiskimin e Pasurisë së Pajustificueshme, procesi i Vettingut dhe zbatimi në praktikë i ndryshimeve tashmë të hyra në fuqi në Këshillin Prokurorial të Kosovës.

Gjetjet tregojnë se avancimi në nismat legjislativë të monitoruara ka qenë kryesisht procedural. Pakoja e pesë projektligjeve ka avancuar përmes hartimit, harmonizimit dhe konsultimit publik, por deri në fund të qershorit 2026 asnjëri prej tyre nuk ishte miratuar. Zhvillimet politike dhe zgjedhjet e parakohshme ndërprejnë vazhdimin e procedurave parlamentare, duke i rikthyer ato në pikën zero. Projektligji për Byronë arriti të miratohet në lexim të parë në Kuvend, por procedura nuk u përmbyll, ndërsa Vettingu mbeti pa asnjë zhvillim konkret dhe pa një sqarim institucional për të ardhmen e tij.

Sa i përket cilësisë së procesit, janë dokumentuar hapa për transparencë dhe gjithëpërfshirje, por mbeten zbrazëti në verifikimin e trajtimit të komenteve. Pesë projektligjet u hapën për konsultim publik dhe në proces u përfshinë KGJK, KPK, Akademia e Drejtësisë, institucionet tjera relevante, shoqëria civile dhe partnerët ndërkombëtarë. Megjithatë, mbetet e paqartë në çfarë mase komentet e palëve të interesuara janë reflektuar në versionet pasuese të projektligjeve. Dobësi më e theksuar u evidentua në rastin e Byrosë, ku tentativa për organizimin e një dëgjimi publik me më pak se 24

orë njoftim nuk ishte në përputhje me standardet e konsultimit parlamentar.

Një element pozitiv i procesit ka qenë përfshirja e Komisionit të Venecias në vlerësimin e projektligjeve kryesore. Opinionet e tij kanë kërkuar garanci më të qarta për kontrollin e integritetit dhe vlerësimin e performancës, mbrojtje nga politizimi në përzgjedhjen e anëtarëve të KGJK-së dhe KPK-së, mekanizma kundër bllokimit institucional, forcimin e pavarësisë së Akademisë së Drejtësisë dhe garanci të mjaftueshme për të drejtat pronësore dhe procesin e rregullt ligjor në rastin e Byrosë. Për KDI-në, testi kryesor mbetet shkalla në të cilën këto rekomandime do të reflektohen në versionet përfundimtare dhe në zbatimin e ligjeve.

Ndryshe nga pjesa tjetër e pakos, ndryshimet e mëhershme në KPK, sipas Ligjit nr. 08/L-249, janë në zbatim. Ndryshimet në përbërjen e Këshillit, përfundimi i mandateve të disa anëtarëve dhe proceset e reja zgjedhore u shoqëruan me vështirësi në funksionim dhe vendimmarrje, përfshirë mbledhje pa kuorum dhe konteste gjyqësore. Probleme të ngjashme u shfaqën edhe në KGJK, ku tri mbledhje radhazi për zgjedhjen e kryesuesit dështuan për mungesë kuorumi, ndërsa procesi i zgjedhjes së një anëtari nga Gjykata Supreme u kontestua në gjykatë. Këto raste tregojnë se ndryshimet ligjore duhet të shoqërohen me plane të qarta tranzicioni dhe mekanizma që garantojnë vazhdimësinë institucionale.

Në tërësi, raporti evidenton një reformë që ka avancuar më shumë në hartimin dhe konsultimin e legjislacionit sesa në miratimin dhe zbatimin e tij. Për periudhën e ardhshme, prioritet duhet të jetë përmbyllja e proceseve legjislativë, reflektimi i standardeve të Komisionit të Venecias, sqarimi i statusit të Vettingut, sigurimi i financimit dhe kapaciteteve për zbatim dhe vendosja

¹ Pakoja e Projektligjeve që buron nga Deklarata e Përbashkët e Zotimeve, e nënshkruar mes Ministrisë së Drejtësisë, Këshillit Prokurorial të Kosovës (KPK), Këshillit Gjyqësor të Kosovës (KGJK), Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit dhe Gjykatës Supreme. Kjo Pako përfshinë këto projektligje: Projektligjin për Rekrutimin, Vlerësimin e Performancës, Kontrollin e Integritetit dhe Statusin e Gjyqtarëve dhe Prokurorëve; Projektligjin për ndryshimin e Ligjit për Përgjegjësitë Disiplinore të Gjyqtarëve dhe Prokurorëve; Projektligjin për ndryshimin e Ligjit për Këshillin Gjyqësor të Kosovës; Projektligjin për ndryshimin e Ligjit për Këshillin Prokurorial të Kosovës; dhe Projektligjin për Akademinë e Drejtësisë

e mekanizmave që mundësojnë matjen e rezultateve konkrete. Suksesi i reformës nuk duhet të matet vetëm me numrin e ligjeve të miratuara, por me ndikimin e tyre në pavarësinë, integritetin, llogaridhënien, efikasitetin dhe besimin e qytetarëve në sistemin e drejtësisë.

Metodologjia

Ky raport është hartuar përmes një qasjeje të kombinuar të monitorimit dhe vlerësimit të Reformës në Drejtësi për periudhën nga 1 janari deri më 30 qershor 2026.² Të dhënat, zhvillimet institucionale dhe dokumentet e publikuara pas 30 qershorit 2026 nuk janë përdorur për vlerësimin e gjetjeve të këtij raporti. Analiza është fokusuar në progresin e reformës në aspektin ligjor dhe institucional, cilësinë e procesit të hartimit dhe miratimit të legjislacionit, përputhshmërinë me standardet ndërkombëtare, si dhe gatishmërinë institucionale për zbatimin e ndryshimeve të propozuara. Për këtë qëllim, janë monitoruar iniciativat legjislative që materializojnë Reformën, përfshirë Vettingun, Byronë Shtetërore për Verifikimin dhe Konfiskimin e Pasurisë së Pajustifikueshme, pakon e pesë projektligjeve që burojnë nga Deklarata e Përbashkët e Zotimeve dhe zbatimin e ndryshimeve në Këshillin Prokurorial të Kosovës (KPK). Njësi e analizës është secila nismë legjislative ose ligj në zbatim, sipas fazës së tij. Megjithatë, vlerësimi i procesit legjislativ dhe i gatishmërisë për zbatim nuk paraqet vlerësim të ndikimit të reformës në sistemin e drejtësisë.

Monitorimi është bazuar në shqyrtimin e dokumenteve zyrtare dhe legjislative, teksteve të projektligjeve, dokumenteve të konsultimit publik, agjendave legjislative, materialeve dhe procedurave parlamentare, si dhe vendimet e institucioneve të drejtësisë.³ Në vlerësimin e cilësisë së legjislacionit janë marrë parasysh edhe opinionet e Komisionit të Venecias dhe, aty ku ka qenë relevante, vendimet e Gjykatës Kushtetuese. Të dhënat janë analizuar duke krahasuar gjendjen e proceseve në fillim të periudhës raportuese me zhvillimet e arritura nga janari deri në fund të qershorit 2026.

Në këtë kuadër, është bërë dallimi ndërmjet progresit procedural, si hartimi, konsultimi dhe procedimi i projektligjeve, miratimit dhe hyrjes në fuqi të ligjeve, ndryshimeve në përmbajtjen e tyre dhe zbatimit në praktikë. Miratimi nuk paraqet indikator të përmirësimit substancial. Për të mundësuar krahasimin, progresi është vlerësuar në shkallën 1-5:

1.0–1.9	Shumë i dobët
2.0–2.9	I dobët
3.0–3.9	Mesatar
4.0–4.4	I mirë
4.5–5.0	Shumë i mirë

Krahas poentimit, për secilin proces është përcaktuar edhe trendi i zhvillimit gjatë periudhës raportuese, si dhe rreziqet kryesore që mund të ndikojnë në përmbylljen ose zbatimin e reformës. Pikëzimi është përdorur si instrument për përmbledhjen e gjetjeve dhe jo si zëvendësim i analizës cilësore.

Për zbatimin praktik, "N/A" (nuk zbatohet) përdoret kur ligji nuk ka hyrë në fuqi ose detyrimi ende nuk ka lindur. PV (i pavlerësueshëm me të dhënat e disponueshme) përdoret kur treguesi zbatohet, por mungojnë provat për vlerësimin e tij. As N/A dhe as PV nuk barazohen me pikën zero. Gatishmëria për zbatim shqyrtohet veçmas dhe mund të vlerësohet edhe para miratimit të ligjit.

² Të dhënat, zhvillimet institucionale dhe dokumentet e publikuara pas 30 qershorit 2026 nuk janë përdorur për vlerësimin e gjetjeve të këtij raporti.

³ KDI gjatë periudhës raportuese janar – qershor 2026 ka monitoruar gjithsej:

- 11 mbledhje të Komisionit për Legjislacion në Kuvendin e Kosovës;
- 13 mbledhje të Këshillit Prokurorial të Kosovës;
- 15 mbledhje të Këshillit Gjyqësor të Kosovës;
- 24 seanca plenare të Kuvendit të Kosovës; dhe
- 78 mbledhje të Komisioneve të tjera parlamentare

Konteksti i Reformës në Drejtësi

Reforma në drejtësi është një proces gjithëpërfshirës që synon ta bëjë sistemin e drejtësisë më të pavarur, profesional, efikas dhe më të besueshëm për qytetarët. Nevoja për reformë buron nga sfidat e vazhdueshme të sistemit, përfshirë perceptimin për ndërhyrje politike, mekanizmat e pamjaftueshëm të llogaridhënies, zvarritjen e procedurave gjyqësore, veçanërisht në rastet e korrupsionit dhe krimit të organizuar, si dhe rezultatet ende të kufizuara në konfiskimin e pasurisë së fituar në mënyrë të kundërligjshme. Këto probleme kanë ndikuar në efikasitetin e sistemit dhe në besimin e qytetarëve në institucionet e drejtësisë.⁴

Procesi i Rishikimit Funksional të Sektorit të Sundimit të Ligjit, i iniciuar më herët dhe i lansuar zyrtarisht në vitin 2018⁵, u zhvillua në disa faza dhe rezultoi në Strategjinë për Sundimin e Ligjit 2021-2026.⁶ Strategjia synonte forcimin e sistemit gjyqësor dhe prokurorial, drejtësisë penale, qasjes në drejtësi dhe luftës kundër korrupsionit.

Pas vitit 2021, reforma hyri në një fazë të re. Në qendër të debatit u vendosën tri iniciativa: Vettingu në sistemin e drejtësisë, reforma e Këshillit Prokurorial të Kosovës dhe krijimi i Byrosë Shtetërore për Verifikimin dhe Konfiskimin e Pasurisë së Pajustificueshme. Këto procese u përcollën me debate të shumta juridike dhe politike, me opinione të Komisionit të Venecias, shqyrtime kushtetuese dhe mospajtime ndërmjet Qeverisë, akterëve politik, institucioneve të drejtësisë dhe shoqërisë civile.

Deklarata e Përbashkët e Zotimeve e marsit 2023 krijoi një kornizë të përbashkët institucionale për har-

timin e një pakoje reformash që adreson organizimin institucional, përgjegjësinë disiplinore, vlerësimin e performancës, avancimin në detyrë dhe integritetin e gjyqtarëve dhe prokurorëve.⁷

Megjithatë, edhe Deklarata e Zotimeve nuk i eliminoi plotësisht dallimet ndërmjet institucioneve. Raporti i KDI-së i vitit 2022 e përshkruante këtë situatë si një **"konsensus në letër"**, duke evidentuar se dakordimi fillestar ishte më i vështirë për t'u ruajtur gjatë punës konkrete në projektligje.⁸ Në të njëjtën kohë, Vettingu vazhdonte të varej nga ndryshimet kushtetuese, reforma e KPK-së ishte ende në proces, ndërsa Ligji për Byronë vazhdonte rrugën e gjatë të shqyrtimit institucional dhe kushtetues.

Vizioni politik për reformën në drejtësi është i lidhur ngushtë me procesin e integritetit evropian të Kosovës dhe me përmbytjen e standardeve të sundimit të ligjit. Funksionimi i një sistemi gjyqësor të pavarur, profesional dhe efikas, si dhe lufta efektive kundër korrupsionit, përbëjnë kërkesa të vazhdueshme të Bashkimit Evropian në kuadër të procesit të përafrimit me standardet evropiane. Në Raportin për Kosovën 2025, Komisioni Evropian vlerësoi se vendi kishte bërë progres të kufizuar në funksionimin e drejtësisë dhe theksoi nevojën për forcimin e mekanizmave të integritetit, llogaridhënies dhe efikasitetit, si dhe për miratimin e legjislacionit që buron nga Deklarata e Përbashkët e Zotimeve. Komisioni evidentoi gjithashtu se ndikimi mbi sistemin e drejtësisë mbetet shqetësim dhe se rezultatet në luftën kundër korrupsionit dhe konfiskimin e pasurisë duhet të përmirësohen.⁹

4 Shih Raportin e KDI-së ["Reforma në Drejtësi: Sfidat, Arritjet dhe Rruga Përpara"](#), Qershor 2024.

5 [Rishikimin Funksional të Sektorit të Sundimit të Ligjit](#)

6 Qeveria e Republikës së Kosovës, Ministria e Drejtësisë, [Strategjia për Sundimin e Ligjit 2021-2026](#), korrik 2021, fq. 7-8. Strategjia thekson se Rishikimi Funksional i Sektorit të Sundimit të Ligjit ishte filluar në vitin 2016 dhe se puna shumëvjeçare në kuadër të këtij procesi rezultoi në hartimin e Strategjisë. Po ashtu, faza e parë e Rishikimit përfundoi në fund të vitit 2018, ndërsa faza e dytë u zhvillua gjatë vitit 2019.

7 Ministria e Drejtësisë, ["Mbledhjen grupet punuese për Reformën në Drejtësi"](#), 10 maj 2023.

8 Shih Raportin e KDI-së ["Reforma në drejtësi: Në kërkim të konsensusit"](#), dhjetor 2022.

9 [Raporti për Kosovën i Komisionit Evropian 2025](#).

Gjatë periudhës së fundit, zbatimi i kësaj agjende është ndikuar edhe nga zhvillimet politike dhe institucionale. Raporti i Komisionit Evropian për vitin 2025 vuri në pah se ngërçi politik pas zgjedhjeve të shkurtit 2025 ndikoi në ritmin e përgatitjeve për integrim evropian dhe në avancimin e reformave në drejtësi. Në të njëjtën kohë, ndryshimet në Ligjin për Këshillin Prokurorial të Kosovës hynë në fuqi në qershor 2025¹⁰, ndërsa Komisioni Evropian kërkoi që rekomandimet e Komisionit të Venecias të reflektohen plotësisht në ndryshimet e ardhshme.

Në këtë fazë, reforma në drejtësi mbetet pjesë e agjendës më të gjerë të sundimit të ligjit dhe integritetit evropian. Përparimi i saj do të varet jo vetëm nga miratimi i legjislacionit, por nga zbatimi i tij i qëndrueshëm, forcimi i pavarësisë dhe integritetit institucional, rritja e llogaridhënies dhe efikasitetit dhe krijimi i rezultateve konkrete në trajtimin e korrupsionit, konfiskimin e pasurisë dhe uljen e numrit të lëndëve të pazgjidhura. Këto mbeten njëkohësisht ndër fushat në të cilat BE-ja vazhdon të kërkojë rezultate të matshme nga Kosova në kuadër të procesit të integritetit evropian.

1. Procesi ligjvënës i Reformës në Drejtësi

Pakoja e projektligjeve që buron nga Deklarata e Përbashkët e Zotimeve përbën aktualisht pjesën kryesore të Reformës në Drejtësi. Përmes saj synohet të adresohen çështje që lidhen me funksionimin e KGJK-së dhe KPK-së, rekrutimin dhe vlerësimin e gjyqtarëve dhe prokurorëve, përgjegjësinë disiplinore, kontrollin e integritetit dhe funksionimin e Akademisë së Drejtësisë.

Ajo përfshin:

1. Projektligjin për Rekrutimin, Vlerësimin e Performancës, Kontrollin e Integritetit dhe Statusin e Gjyqtarëve dhe Prokurorëve;
2. Projektligjin për ndryshimin e Ligjit për Përgjegjësinë Disiplinore të Gjyqtarëve dhe Prokurorëve;
3. Projektligjin për ndryshimin e Ligjit për Këshillin Gjyqësor të Kosovës;
4. Projektligjin për ndryshimin e Ligjit për Këshillin Prokurorial të Kosovës; dhe

5. Projektligjin për Akademinë e Drejtësisë.¹¹

Një pjesë e reformës, ka hyrë në zbatim para kësaj periudhe 6 mujore. **Ndryshimet në Ligjin për Këshillin Prokurorial të Kosovës kanë ndryshuar përbërjen dhe mënyrën e organizimit të KPK-së, duke reduktuar numrin e anëtarëve dhe duke ndryshuar modelin e përfaqësimit brenda Këshillit.** Një prej synimeve të këtyre ndryshimeve ishte edhe zvogëlimi i karakterit të theksuar korporativ të Këshillit (ku 10 nga 13 anëtarët ishin prokuror) dhe krijimi i një strukture më të balancuar të përfaqësimit (me ndryshime 4 nga 7 anëtarë janë prokuror). Pikërisht zbatimi i këtyre ndryshimeve gjatë vitit 2026 ka qenë një nga proceset kryesore të monitoruara nga KDI.

Ndërsa, Projektligji për Byronë Shtetërore, i cili në vitin 2023 ishte miratuar nga Kuvendi, por ishte rrëzuar nga Gjykata Kushtetuese¹² pas kontestimit të kushtetutshmërisë së tij, gjatë kësaj periudhe gjashtëmujore është rikthyer sërish në procedurë parlamentare. Projektligji në vitin 2026 ka arritur të

¹⁰ Ligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit 06/L-056 për Këshillin Prokurorial të Kosovës, nr. 08/L-249, Gazeta Zyrtare, 21 maj 2025.

¹¹ [Ministria e Drejtësisë, 3 prill 2026](#). Pjesë e deklaratës së zotimeve sipas Deklaratës së përbashkët është edhe projektligji për nëpunësit civil në administratën e gjykatave dhe prokurorive, mirëpo nuk përfshihet tek ky punim pasi që edhe Ministria e kishte hequr gjatë konsultimeve publike.

¹² Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës, Aktgjykimi në rastin KO46/23, *Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Ligjit nr. 08/L-121 për Byronë Shtetërore për Verifikimin dhe Konfiskimin e Pasurisë së Pajustifikueshme*, 20 qershor 2024, fq. 177–181, veçanërisht par. 454–460.

miratohet vetëm në lexim të parë dhe nuk ka përfunduar procesin e miratimit në Kuvend.

Tutje, Vettingu, ndonëse për një periudhë ishte një prej temave kryesore të reformës dhe për të ishin propozuar edhe amendamente kushtetuese¹³, gjatë periudhës gjashtëmujore të monitorimit nuk ka shënuar zhvillime konkrete. Amendamentet kushtetuese për vettingun ishin proceduar në Kuvendin e Kosovës në vitin 2023¹⁴, por nuk arritën të votohen për shkak të mungesës së kuorumit të nevojshëm të deputetëve nga komunitetet joshumicë, në rrethanat kur Lista Serbe po bojkotonte punën e Kuvendit.¹⁵ Si rrjedhojë, Vettingu, i cili për disa vite ishte prezantuar si një prej reformave kryesore, gjatë kësaj periudhe ka mbetur i bllokuar në aspektin institucional. Në vend të avancimit të procesit të ndryshimeve kushtetuese, debati institucional është zhvendosur pothuajse tërësisht te pakoja e pesë ligjeve dhe Byroja. **Institucionet nuk kanë dhënë një sqarim të qartë nëse Vettingu është braktisur, shtyrë apo zëvendësuar me mekanizmat e rinj të integritetit.**

Tabela në vijim paraqet një vlerësim të përmblendhur të reformave dhe projektligjeve kryesore të monitoruara gjatë periudhës raportuese. Për secilin proces paraqitet statusi i tij, niveli i transparencës dhe gjithëpërfshirjes, llogaridhënia institucionale, përputhshmëria me standardet ndërkombëtare, rreziku i ndikimit politik, gatishmëria për zbatim dhe rezultatet e deritanishme në praktikë.

13 Komisioni i Venecias, Opinion mbi Koncept-Dokumentin për Vettingun e gjyqtarëve dhe prokurorëve dhe projekt-amendamentet kushtetuese CDL-AD(2022)011, 20 qershor 2022, fq. 18, par. 104–109 dhe fq. 21, par. 128–133.

14 Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës, Aktgjykimi në rastin K055/23, Vlerësimi i amendamenteve të propozuara kushtetuese të referuara nga Kryetari i Kuvendit më 2 mars 2023, 25 janar 2024, fq. 1–4, veçanërisht par. 1–14. Shih gjithashtu KDI, Reforma në Drejtësi: Arritjet, Sfidat dhe Rruga Përpara, qershor 2024, fq. 8–9.

15 KDI, Reforma në Drejtësi: Arritjet, Sfidat dhe Rruga Përpara, qershor 2024, fq. 8–9. Në seancën e 15 shkurtit 2024 ishin të pranishëm 87 deputetë, por vetëm tetë deputetë nga komunitetet joshumicë; për miratimin e amendamenteve kërkohej edhe shumica prej dy të tretave të deputetëve që mbajnë vendet e garantuara për komunitetet joshumicë.

Projektligjin për Rekrutimin, Vlerësimin e Performancës, Kontrollin e Integritetit dhe Statusin e Gjyqtarëve dhe Prokurorëve

Statusi më 1 janar 2026

- Projektligji ishte vlerësuar nga Komisioni i Venecias.

Statusi më 30 qershor 2026

- U vazhdua harmonizimi në kuadër të pakos dhe më 3 prill 2026 u hap për konsultim publik. Deri në fund të qershorit nuk ishte miratuar për shkak të zgjedhjeve të parakohshme.

Transparenca

3/5

Projektligji u publikua për konsultim, por nuk dihet në çfarë mase komentet janë reflektuar.

Gjithëpërfshirja

3/5

Në proces janë përfshirë KGJK, KPK, institucionet tjera të drejtësisë, shoqëria civile dhe partnerët ndërkombëtarë.

Llogaridhënia

Llogaridhënia e institucioneve bartëse

2/5

Procesi ka vazhduar për disa vite pa u përmbyllur me miratim.

Cilësia

Cilësia e projektligjeve dhe adoptimi i standardeve ndërkombëtare

3/5

Komisioni i Venecias ka vlerësuar pozitivisht disa opsione, por ka kërkuar ndryshime të rëndësishme në disa prej projektligjeve.

Pavarësia

Pavarësia institucionale dhe garancitë kundër ndikimit politik

3/5

Projektligji nuk parasheh rol të drejtpërdrejtë të ekzekutivit në rekrutimin, vlerësimin e performancës ose kontrollin e integritetit të gjyqtarëve dhe prokurorëve. Megjithatë, disa mekanizma mund të krijojnë hapësirë për presion institucional nëse nuk kufizohen me kritere të qarta dhe garanci procedurale.

Gatishmëria

Gatishmëria financiare dhe institucionale për zbatim

PV

Gatishmëria nuk mund të vlerësohet vetëm nga statusi i pamiratuar i projektligjit.

Zbatimi

Zbatimi dhe rezultatet e hershme

N/A

Kuadri i ri ligjor nuk ka hyrë në fuqi.

Projektligjin për ndryshimin e Ligjit për Përgjegjësitë Disiplinore të Gjyqtarëve dhe Prokurorëve

Statusi më 1 janar 2026

- Ishte identifikuar nevoja për ndryshimin e sistemit ekzistues.

Statusi më 30 qershor 2026

- U trajtua në kuadër të pakos dhe më 3 prill 2026 u hap për konsultim publik. Deri në fund të qershorit nuk ishte miratuar për shkak të zgjedhjeve të parakohshme.

Transparenca

3/5

Projektligji u publikua për konsultim, por nuk dihet në çfarë mase komentet janë reflektuar

Gjithëpërfshirja

3/5

Në proces janë përfshirë KGJK, KPK, institucionet tjera të drejtësisë, shoqëria civile dhe partnerët ndërkombëtarë.

Llogaridhënia

Llogaridhënia e institucioneve bartëse

2/5

Procesi nuk është përmbyllur me miratimin e projektligjit.

Cilësia

Cilësia e projektligjeve dhe adoptimi i standardeve ndërkombëtare

3/5

Venecia ka kërkuar qartësi të shkeljeve disiplinore, proporcionalitet të sanksioneve dhe garanci të forta procedurale.

Pavarësia

Pavarësia institucionale dhe garancitë kundër ndikimit politik

3/5

Qartësia e shkeljeve, proporcionaliteti i sanksioneve dhe garancitë procedurale.

Gatishmëria

Gatishmëria financiare dhe institucionale për zbatim

3/5

Nuk janë identifikuar kosto shtesë; zbatimi parashihet të mbulohet nga buxhetet ekzistuese të KGJK-së dhe KPK-së.

Zbatimi

Zbatimi dhe rezultatet e hershme

N/A

Kuadri i ri ligjor nuk ka hyrë në fuqi.

16 Në tërësi, tabela tregon se progresi ka qenë i pabarabartë. Vettingu ka mbetur pa zhvillime konkrete, ndërsa Projektligji për Byronë ka avancuar deri në lexim të parë, por pa u përmbyllur procedura parlamentare. Pakoja e pesë projektligjeve ka avancuar në fazën e hartimit, konsultimit dhe harmonizimit, por pa kaluar ende në miratim dhe zbatim. Ligji për KPK-në përbën përjashtim, pasi ndryshimet e mëhershme tashmë po zbatohen dhe gjatë kësaj periudhe janë parë efektet e para në përbërjen dhe funksionimin e Këshillit. Kjo tregon se reforma vazhdon të jetë kryesisht në fazën e ndërtimit të kornizës ligjore, me pak rezultate të përfunduara në praktikë.

Projektligjin për ndryshimin e Ligjit për Këshillin Gjyqësor të Kosovës

Statusi më 1 janar 2026

- Projektligji ishte vlerësuar nga Komisioni i Venecias..

Statusi më 30 qershor 2026

- U vazhdua puna dhe konsultimi për projektligjin. Paralelisht, KGJK u përball me ndryshime të mëdha në përbërje dhe probleme me kuorumin.

Transparenca

3/5

Projektligji u publikua për konsultim, por nuk dihet në çfarë mase komentet janë reflektuar.

Gjithëpërfshirja

3/5

Në proces janë përfshirë KGJK, institucionet tjera të drejtësisë, shoqëria civile dhe partnerët ndërkombëtarë.

Llogaridhënia

Llogaridhënia e institucioneve bartëse

2/5

Projektligji nuk është përmbyllur, ndërsa problemet praktike me plotësimin e përbërjes kanë vazhduar.

Cilësia

Cilësia e projektligjeve dhe adoptimi i standardeve ndërkombëtare

3/5

Venecia ka ngritur çështje për përbërjen, zgjedhjen e anëtarëve jogjyqtarë, kuorumin dhe mekanizmat kundër bllokimit.

Pavarësia

Pavarësia institucionale dhe garancitë kundër ndikimit politik

2/5

Rreziku i politizimit në përzgjedhjen e anëtarëve jogjyqtarë dhe rreziku i bllokadave në vendimmarrje.

Gatishmëria

Gatishmëria financiare dhe institucionale për zbatim

3/5

Nuk është identifikuar kosto shtesë; ndryshimet parashihet të zbatohen brenda buxhetit ekzistues të KGJK-së.

Zbatimi

Zbatimi dhe rezultatet e hershme

N/A

Kuadri i ri ligjor nuk ka hyrë në fuqi.

Ligji nr. 08/L-249 për ndryshimin e Ligjit për KPK-në – zbatimi i ndryshimeve të miratuara më herët.” “Projektligji për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit për KPK-në – procesi i ri legjislativ në kuadër të Deklaratës së Përbashkët të Zotimeve.

Statusi më 1 janar 2026

- KPK tashmë ishte duke zbatuar ndryshime të mëhershme ligjore.

Statusi më 30 qershor 2026

- Paralelisht me hartimin e ndryshimeve të reja, KPK kaloi tranzicion të madh institucional, zgjedhje të anëtarëve dhe harmonizim të akteve nënligjore.

Transparenca

3/5

Projektligji u publikua për konsultim, por nuk dihet në çfarë mase komentet janë reflektuar.

Gjithëpërfshirja

3/5

Në proces janë përfshirë KPK, institucionet tjera të drejtësisë, shoqëria civile dhe partnerët ndërkombëtarë.

Llogaridhënia

Llogaridhënia e institucioneve bartëse

2/5

Tranzicioni është shoqëruar me përbërje të paplotë, vështirësi në vendimmarrje dhe konteste gjyqësore.

Cilësia

Cilësia e projektligjeve dhe adoptimi i standardeve ndërkombëtare

3/5

Venecia ka kërkuar garanci të mëtejshme për anëtarët joprokurorë, mekanizmat e vlerësimit dhe integritetit dhe çështjet që duhet të rregullohen me ligj.

Pavarësia

Pavarësia institucionale dhe garancitë kundër ndikimit politik

2/5

Stabiliteti institucional dhe kapaciteti për zbatimin e ndryshimeve të shumta.

Gatishmëria

Gatishmëria financiare dhe institucionale për zbatim

2/5

Janë identifikuar kosto shtesë për periudhën 2026–2028 dhe tetë pozita të reja, kryesisht për Njësinë për Inspektim dhe Verifikim.

Zbatimi

Zbatimi dhe rezultatet e hershme

N/A

Projektligji i ri nuk është miratuar. Zbatimi i Ligjit nr. 08/L-249 trajtohet veçmas.

Projektligjin për Akademinë e Drejtësisë**Statusi më 1 janar 2026**

- Projektligji ishte vlerësuar nga Komisioni i Venecias.

Statusi më 30 qershor 2026

- U vazhdua harmonizimi në kuadër të pakos dhe më 3 prill 2026 u hap për konsultim publik. Deri në fund të qershorit nuk ishte miratuar për shkak të zgjedhjeve të parakohshme.

Transparenca**3/5**

Projektligji u publikua për konsultim, por nuk dihet në çfarë mase komentet janë reflektuar.

Gjithëpërfshirja**3/5**

Në proces janë përfshirë Akademia dhe institucionet tjera të drejtësisë, shoqëria civile dhe partnerët ndërkombëtarë.

Llogaridhënia

Llogaridhënia e institucioneve bartëse

2/5

Procesi legjislativ nuk është përmbyllur.

Cilësia

Cilësia e projektligjeve dhe adoptimi i standardeve ndërkombëtare

3/5

Komisioni i Venecias ka kërkuar forcimin e pavarësisë së Akademisë dhe rregullim më të qartë të përbërjes dhe funksionimit të organeve drejtuese.

Pavarësia

Pavarësia institucionale dhe garancitë kundër ndikimit politik

2/5

Pavarësia institucionale, qeverisja dhe kapacitetet për zbatim.

Gatishmëria

Gatishmëria financiare dhe institucionale për zbatim

3/5

Nuk është identifikuar kosto shtesë; zbatimi parashihet të mbulohet nga buxheti ekzistues i Akademisë.

Zbatimi

Zbatimi dhe rezultatet e hershme

N/A

Kuadri i ri ligjor nuk ka hyrë në fuqi.

Byroja për Verifikimin dhe Konfiskimin e Pasurisë së Pajustificueshme**Statusi më 1 janar 2026**

- Ligji i miratuar në vitin 2023 ishte shpallur i pavlefshëm nga Gjykata Kushtetuese. Projektligji ishte rishikuar duke marrë parasysh vendimin e Gjykatës dhe opinionet e Komisionit të Venecias.

Statusi më 30 qershor 2026

- Projektligji u miratua në lexim të parë më 17 prill 2026, por procedura parlamentare nuk u përfundua para zgjedhjeve të parakohshme.

Transparenca**2/5**

Projektligji u procedua nga Qeveria pa konsultim publik, ndërsa në Kuvend tentativa për dëgjim publik me afat më të shkurtër se 24 orë cenoj transparencën e procesit.

Gjithëpërfshirja**2/5**

Dëgjimi publik u organizua por nuk u dha palëve kohë të mjaftueshme për përgatitje dhe pjesëmarrje përmbytësore.

Llogaridhënia

Llogaridhënia e institucioneve bartëse

2/5

Projektligji ka kaluar nëpër procese të gjata institucionale e kushtetuese, por ende nuk është përmbyllur.

Cilësia

Cilësia e projektligjeve dhe adoptimi i standardeve ndërkombëtare

3/5

Versioni i ri duhet të adresojë plotësisht vendimet e Gjykatës Kushtetuese dhe rekomandimet e Komisionit të Venecias për proporcionalitetin, barrën e provës, të drejtat pronësore dhe garancitë procedurale.

Pavarësia

Pavarësia institucionale dhe garancitë kundër ndikimit politik

2/5

Kushtetutshmëria, zbatueshmëria dhe respektimi i procedurave parlamentare.

Gatishmëria

Gatishmëria financiare dhe institucionale për zbatim

1/5

KDI vlerëson rreth 1 milion euro kosto operative vjetore dhe rreth 160 mijë euro investime fillestare, apo afërsisht 1.2 milion euro për vitin e parë.

Zbatimi

Zbatimi dhe rezultatet e hershme

N/A

Byroja nuk është themeluar dhe nuk ka filluar zbatim.

Zhvillimi i procesit të vlerësimit kalimtar/Vettingu

Statusi më 1 janar 2026

- Komisioni i Venecias kishte dhënë opinion për konceptin dhe amendamentet kushtetuese, ndërsa Gjykata Kushtetuese kishte vlerësuar amendamentet e propozuara.

Statusi më 30 qershor 2026

- Gjatë periudhës raportuese nuk pati zhvillime konkrete. Procesi mbeti i bllokuar dhe institucionet nuk sqaruan publikisht nëse do të vazhdojë, shtyhet apo zëvendësohet.

Transparenca

1/5

Mungon informacion i qartë dhe i rregullt institucional për statusin dhe të ardhmen e procesit.

Gjithëpërfshirja

N/A

Nuk pati proces aktiv konsultimi ose dialogu gjatë periudhës raportuese.

Llogaridhënia

Llogaridhënia e institucioneve bartëse

1/5

Procesi mbeti pa progres dhe pa sqarim për hapat e ardhshëm.

Cilësia

Cilësia e projektligjeve dhe adoptimi i standardeve ndërkombëtare

2/5

Komisioni i Venecias kishte përcaktuar kufizime dhe garanci të rëndësishme për një proces eventual të Vettingut, por procesi nuk ka avancuar në një kornizë përfundimtare.

Pavarësia

Pavarësia institucionale dhe garancitë kundër ndikimit politik

N/A

Pa zhvillime konkrete gjatë periudhës raportuese dhe pa sqarim institucional për hapat e ardhshëm. Procesi varet edhe nga shumica kushtetuese e kërkuar nga deputetët që mbajnë vendet e garantuara për komunitetet joshumicë.

Gatishmëria

Gatishmëria financiare dhe institucionale për zbatim

N/A

Nuk ka plan konkret financiar, institucional apo të personelit për zbatim.

Zbatimi

Zbatimi dhe rezultatet e hershme

N/A

Kuadri i ri ligjor nuk ka hyrë në fuqi.

1.1. Cilësia e procesit legjislativ

Cilësia e procesit legjislativ shqyrtohet përmes pesë kategorive: transparencës, gjithëpërfshirjes, llogaridhënies institucionale, cilësisë së legjislacionit dhe garancive kundër ndikimit politik. Vlerësimi synon të masë jo vetëm progresin e arritur gjatë periudhës raportuese, por edhe cilësinë e procesit të reformës. Ndërsa, gatishmëria dhe zbatimi trajtohen në shtyllën e dytë.

Cilësia e procesit legjislativ vlerësohet përmes pesë kategorive: transparencës, gjithëpërfshirjes, llogaridhënies institucionale, cilësisë së legjislacionit dhe adoptimit të standardeve ndërkombëtare, si dhe garancive kundër ndikimit politik. Analiza në vijim paraqet provat dhe zhvillimet që mbështesin vlerësimin për secilën kategori.

Në tërësi, reforma ka shënuar progres kryesisht në hartimin, konsultimin dhe harmonizimin e legjislacionit, ndërsa mbetet e kufizuar sa i përket llogaridhënies institucionale, miratimit dhe zbatimit. Përfshirja e akterëve institucionalë, shoqërisë civile dhe partnerëve ndërkombëtarë, si dhe marrja e opinioneve nga Komisioni i Venecias, përbëjnë elemente pozitive. Megjithatë, vonesat në miratim, mungesa e rezultateve të zbatimit dhe prania e disa rreziqeve të ndikimit politik vazhdojnë të ndikojnë në efektivitetin e reformës.

Transparenca, gjithëpërfshirja dhe cilësia e projektligjeve janë vlerësuar në nivel mesatar, si rezultat i zhvillimit të konsultimeve, përfshirjes së institucioneve dhe aktorëve të tjerë, si dhe marrjes së opinioneve nga Komisioni i Venecias. Megjithatë, ende nuk është e qartë në çfarë mase komentet e palëve të interesuara dhe rekomandimet e Komisionit të Venecias janë reflektuar në versionet përfundimtare të projektligjeve.

Dobësitë kryesore lidhen me llogaridhënien institucionale dhe zbatueshmërinë. Pjesa më e madhe e pakos së reformës ende nuk është miratuar dhe, për rrjedhojë, nuk ka kaluar në një fazë të plotë zbatimi ku do të mund të maten rezultatet konkrete në praktikë.

Edhe pse Ligji për KPK-në përbën një hap të rëndësishëm, ai nuk e zëvendëson nevojën për përmbylljen e pjesës tjetër të reformës.

Në të njëjtën kohë, rreziku i ndikimit politik mbetet i pranishëm në disa procese dhe kërkon garanci të mëtejshme për ruajtjen e pavarësisë dhe integritetit të institucioneve të drejtësisë. Për rrjedhojë, reforma ka avancuar më shumë në aspektin e hartimit dhe konsultimit sesa në atë të miratimit, zbatimit dhe prodhimit të rezultateve të matshme.

1.1.1. Transparenca

Në Agjendën Legjislative të planifikuar nga Qeveria e Kosovës për periudhën 2026-2028 ishin përfshirë gjithsej 23 projektligje që binin në domenin e Ministrisë së Drejtësisë, ndër to Byroja dhe pesë projektligjet që përbëjnë pakon kryesore të Reformës në Drejtësi.¹⁷

Përderisa projektligji për Byronë u miratua nga Qeveria dhe u dërgua në Kuvend pa konsultim publik, pesë projektligjet u publikuan për konsultim publik më 3 prill 2026, ndërsa palëve të interesuara iu lanë 15 ditë pune për të paraqitur komentet e tyre.¹⁸ Në Programin e Projektligjeve të Qeverisë, miratimi i tyre në Qeveri ishte planifikuar për 15 shtator 2026. Për këtë arsye, deri në fund të periudhës raportuese afati formal i planifikuar ende nuk kishte kaluar.

Për KDI-në, transparenta e procesit gjatë kësaj periudhe vlerësohet si e pjesshme. Edhe pse projektligjet, përjashtojë projektligjin për Byronë, janë publikuar dhe konsultimet publike janë zhvilluar, transparenta do të ishte më e plotë nëse versionet e ndryshuara të projektligjeve, komentet e pranuar gjatë konsultimit dhe mënyra se si ato janë adresuar do të ishin të dokumentuara dhe lehtësisht të përcjellshme nga publiku.

17 [Programi i Projektligjeve të Qeverisë për Vitin 2026-2028 faqe 4, 5, 6 dhe 7](#)

18 [Ministria e Drejtësisë, 3 prill 2026](#) Lista e Ligjeve për konsultim publik

1.1.2. Gjithëpërfshirja dhe cilësia e konsultimit

Në procesin e hartimit të projektligjeve janë përfshirë institucionet kryesore të drejtësisë. Në punëtorinë treditore të organizuar në mars 2026 morën pjesë Ministria e Drejtësisë, KGJK, KPK, Akademia e Drejtësisë, Agjencia për Parandalimin e Korrupsionit, Policia, shoqëria civile dhe partnerët ndërkombëtarë.¹⁹

Kjo përbërje tregon një nivel të mirë të përfshirjes. Po ashtu, hapja e pesë projektligjeve për konsultim publik u dha edhe palëve jashtë grupeve punuese mundësi të paraqesin komente.

Megjithatë, pjesëmarrja në proces nuk do të thotë automatikisht se konsultimi ka qenë përmbajtjesor. Gjatë procesit nuk ka qenë gjithmonë e qartë se si kanë evoluuar draftet, cilat ndryshime janë bërë dhe, veçanërisht, cilat nga komentet e pranuar gjatë konsultimit janë reflektuar në versionet pasuese të projektligjeve. Ky shqetësim ishte ngritur edhe më herët nga Komisioni i Venecias, i cili kishte vënë në dukje se palët jashtë institucioneve nuk kishin pasur gjithmonë qasje të rregullt në informacion lidhur me versionet e reja të projektligjeve.²⁰

Në fund të periudhës raportuese, KDI nuk kishte në dispozicion versionet pasuese të nevojshme për të verifikuar plotësisht trajtimin e komenteve.

Një situatë tjetër u paraqit në Kuvend me Projektligjin për Byronë.

Projektligji u shqyrtua nga Komisioni për Legjislacion më 14 prill dhe u miratua në lexim të parë më 17 prill 2026 me 81 vota për, asnjë kundër dhe 25 abstenime.²¹ Pas leximit të parë, Komisioni vendosi të organizonte dëgjim publik me një afat më të shkurtër se 24 orë.²²

Një afat i tillë nuk ishte në përputhje me Rregulloren e Kuvendit²³, e cila parasheh publikimin e ftesës në faqen e Kuvendit të paktën pesë ditë para dëgjimit publik, së bashku me agjendën dhe projektligjin. Për më tepër, një njoftim "sot për nesër" nuk u jep OJQ-ve, institucioneve, ekspertëve dhe palëve tjera kohë reale për të analizuar projektligjin dhe për t'u përgatitur.

Kjo ishte veçanërisht problematike pasi bëhej fjalë për një projektligj që kishte kaluar më parë nëpër tri opinione të Komisionit të Venecias dhe dy shqyrtime nga Gjykata Kushtetuese. Pikërisht për shkak të këtij historiku, procesi parlamentar duhej të ishte më i kujdesshëm dhe gjithëpërfshirës.

Gjatë kësaj periudhe, por jo vetëm,²⁴ KDI ka mbështetur Komisionin për Legjislacion edhe me ekspertizë të drejtpërdrejtë për Projektligjin për Byronë. Eksperti i angazhuar nga KDI ka përgatitur një raport të detajuar për versionin e projektligjit pas ndryshimeve të fundit të bëra nga Qeveria.

Kuvendi tentoi ta procedonte Projektligjin për Byronë në lexim të dytë, me shmangie nga afatet e zakonshme, por kjo nuk mori mbështetjen e opozitës. Projektligji mbeti pa u miratuar përfundimisht për shkak se vendi shkoi në zgjedhje të parakohshme dhe u rrjedhimisht projektligji është rikthyer në pikën zero.

19 [Ministria e Drejtësisë, "Mblidhen akterët e sistemit të drejtësisë për finalizimin e Reformës në Drejtësi", 24 mars 2026.](#)

20 Komisioni i Venecias ka trajtuar 5 ligje të pakos së reformës në drejtësi. [Opinion i Komisionit të Venecias për Ligjin për KGJK](#) CDL-AD(2025)015, fq. 20–21, par. 67.; [Opinion i Komisionit të Venecias për Ligjin për Akademinë e Drejtësisë](#) CDL-AD(2025)011, fq. 12–13, par. 58–60; dhe [Opinion i Komisionit të Venecias për Projektligjin e Rekrutimit, Vlerësimit dhe Performancës, Kontrollin dhe Integritetit dhe Statusin e Gjyqtarëve dhe Prokurorëve si dhe Ligjit për Përgjegjësitë Disiplinore të Gjyqtarëve dhe Prokurorëve](#) CDL-AD(2025)010, fq. 7, par. 13.

21 [Transkript i Seancës Plenare të Kuvendit të Republikës së Kosovës, e mbajtur më 17 Prill 2026](#), faqe 84.

22 [Njoftimi zyrtar i Kuvendit, 22 prill 2026](#)

23 [RREGULLORE E KUVENDIT TË REPUBLIKËS SË KOSOVËS](#), neni 38 paragrafi 7 *Ftesa për seancë dëgjimore shpallet në ueb faqen elektronike të Kuvendit të paktën pesë (5) ditë para takimit, bashkë me agjendën e takimit, projektligjin që do të diskutohet dhe, nëse ka, materialet tjera përcjellëse.*

24 KDI kishte mbështetur Komisionin Legjislacion edhe me tri hulumtime parlamentare në të kaluarën, lidhur me procesin e Vettingut, versionin e parë të Projektligjit për Byronë si dhe Projektligjin për KPK-në. Një nga hulumtimet parlamentare të vitit 2022 mund të gjendet [këtu](#).

1.1.3. Llogaridhënia

Llogaridhënia institucionale vlerësohet në raport me detyrimet dhe afatet e përcaktuara, transparencën e arsytimit të devijimeve dhe përgjegjësinë e institucioneve për fazën e procesit që u takon. Gjatë periudhës raportuese, pesë projektligjet ishin ende brenda afatit të planifikuar për miratim në Qeveri. Megjithatë, për publikun mbeti e kufizuar gjurmueshmëria e ndryshimeve ndërmjet versioneve dhe e mënyrës së trajtimit të komenteve.

Ndër shembujt më të qartë janë:

- Reforma e nisur në vitin 2021 ende nuk ka përfunduar;
- Asnjë nga pesë projektligjet e Deklaratës së Përbashkët nuk u miratua brenda periudhës raportuese;
- Projektligji për Byronë, ndonëse kaloi leximin e parë, mbeti i papërfunduar.
- Vettingu mbeti jashtë agjendës pa një shpjegim të qartë publik;

Kjo nuk do të thotë se institucionet nuk kanë punuar. Janë mbajtur grupe punuese, projektligjet janë dërguar për vlerësim në Komisionin e Venecias, janë rishikuar disa herë dhe janë zhvilluar konsultime. Megjithatë, rezultati përfundimtar vazhdon të mungojë.

Përgjegjësia për reformën ndahet ndërmjet institucioneve. Ministria e Drejtësisë udhëheq hartimin dhe procedimin e ligjeve; KGJK dhe KPK duhet të japin kontribut dhe të përgatiten për zbatimin; ndërsa Kuvendi duhet të sigurojë shqyrtim të plotë dhe respektim të procedurave.

Gjatë muajve të parë të periudhës raportuese procesi ka qenë aktiv, përfshirë punëtorinë ndër-institucionale,

konsultimin publik dhe procedurat parlamentare për Byronë. Vetëm në pjesën e fundit të periudhës, zhvillimet politike dhe zgjedhjet e parakohshme ndërprejnë vazhdimin e procedurave parlamentare. Për këtë arsye, përgjegjësia për vonesat duhet të vlerësohet sipas fazës, afatit dhe kompetencës së secilit institucion.

1.1.4. Adoptimi i standardeve ndërkombëtare

Projektligjet kryesore të reformës janë vlerësuar vazhdimisht nga Komisioni i Venecias. Ky proces është i rëndësishëm sepse ofron një standard të jashtëm për vlerësimin e tyre dhe ul rrezikun që ndryshimet kryesore në sistemin e drejtësisë të bëhen pa garanci të mjaftueshme. Për shkak se deri në fund të periudhës raportuese KDI nuk kishte në dispozicion versionet përfundimtare të projektligjeve pas konsultimit, analiza nuk bën një numërim të rekomandimeve të Komisionit të Venecias të adresuara plotësisht ose pjesërisht. Analiza identifikon rekomandimet kryesore për secilin projektligj dhe çështjet që duhet të verifikohen në versionet përfundimtare.

Për projektligjin që rregullon rekrutimin, vlerësimin, integritetin dhe statusin e gjyqtarëve dhe prokurorëve, Komisioni i Venecias ka kërkuar, ndër të tjera, kritere të qarta për kontrollin e integritetit, mjete efektive juridike dhe garanci që vlerësimi i performancës të mos përdoret si instrument presioni.²⁵

Për KGJK-në janë ngritur çështje lidhur me mënyrën e zgjedhjes së anëtarëve jo gjyqtarë, rrezikun e politizimit, balancimin e përbërjes së KGJK-së dhe nevojën për mekanizma që parandalojnë bllokimin e Këshillit.²⁶

Për KPK-në janë kërkuar garanci të mëtejshme lidhur me anëtarët jo prokurorë, mekanizmat e vlerësimit dhe

²⁵ [Opinion i përbashkët për Projektligjin Rekrutimin, Vlerësimin e Performancës, Kontrollin e Integritetit dhe Statusin e Gjyqtarëve dhe Prokurorëve si dhe Ligjit për Përgjegjësitë Disiplinore të Gjyqtarëve dhe Prokurorëve](#), CDL-AD(2025)010, fq. 25, par. 76.

²⁶ [Opinion i Ligjit për KGJK](#), CDL-AD(2025)015, fq. 13–14, par. 43–45, për zgjedhjen e anëtarëve nga Kuvendi dhe rrezikun e politizimit; dhe fq. 18–19, par. 59–60, për kuorumin dhe mekanizmat kundër bllokadës.

integritetit dhe çështjet që duhet të rregullohen me ligj e jo të mbeten vetëm në akte nënligjore.²⁷

Ndërsa për Akademinë e Drejtësisë është kërkuar forcim i pavarësisë së saj dhe rregullim më i qartë i përbërjes dhe funksionimit të organeve drejtuese.²⁸

Ndërsa tek Projektligji për Byronë, Venecia ka kërkuar që qëllimi për të luftuar pasurinë e pajustificueshme duhet të shoqërohet me garanci për të drejtat pronësore, proces të rregullt ligjor dhe pavarësi të institucionit që do ta zbatojë ligjin.²⁹

Në tërësi, opinionet e Komisionit të Venecias identifikojnë përmirësime dhe mangësi në versionet e shqyrtuara. Sidoqoftë, ato nuk provojnë se rekomandimet janë zbatuar në draftet pasuese. Çështjet më të ndjeshme lidhen me ruajtjen e pavarësisë institucionale, shmangien e politizimit, garantimin e procedurave të drejta dhe të parashikueshme, si dhe kufizimin e hapësirës që çështjet thelbësore të lihen për rregullim vetëm përmes akteve nënligjore. Për KDI-në, cilësia përfundimtare e reformës do të varet nga shkalla në të cilën këto rekomandime do të reflektohen në versionet përfundimtare të projektligjeve dhe më pas në zbatimin e tyre në praktikë.

1.1.5. Garancitë kundër ndikimit politik

Vlerësimi i rrezikut të ndikimit politik në këtë raport nuk bazohet në pretendime për motive politike të aktorëve që kanë propozuar ose mbështetur reformat. Analiza fokusohet në atë nëse zgjidhjet institucionale dhe procedurat e parapara me ligj krijojnë hapësirë potenciale për ndikim të jashtëm mbi institucionet e drejtësisë dhe nëse ekzistojnë garanci të mjaftueshme për ta kufizuar

atë. Në këtë drejtim, opinionet e Komisionit të Venecias kanë identifikuar disa fusha ku nevojiten garanci shtesë, veçanërisht në procedurat e përzgjedhjes së anëtarëve të KGJK-së dhe KPK-së, në mekanizmat që ndikojnë në statusin dhe karrierën e gjyqtarëve dhe prokurorëve, si dhe në ruajtjen e pavarësisë institucionale të organeve që zbatojnë reformën.

Nga monitorimi nuk janë evidentuar prova që mundësojnë konstatimin e një ndikimi të drejtpërdrejtë politik në përmbajtjen e pakos së projektligjeve. Megjithatë, disa elemente të kompetencave institucionale bartin rrezik potencial për politizim. Rreziku i ndikimit politik mbetet relevant në disa aspekte të reformës, veçanërisht në mënyrën e përzgjedhjes së anëtarëve të KGJK-së dhe KPK-së nga Kuvendi, si dhe në rolin që mund të luajë shumica parlamentare në këto procese. Për këtë arsye, Komisioni i Venecias ka kërkuar vendosjen e garancive shtesë për të parandaluar politizimin dhe për të mbrojtur pavarësinë e këtyre institucioneve.³⁰

Në këtë aspekt, edhe mënyra e procedimit të projektligjit të Byrosë në Kuvend, përkatësisht tentativa për organizimin e dëgjimit publik brenda më pak se 24 orësh dhe përshpejtimi i procedurës drejt leximit të dytë krijuan përshtypjen e një urgjence që nuk arsyetohej marr parasysh historikun e projektligjit.

KDI vlerëson se përshpejtimi i procedurave nuk duhet të bëhet në dëm të debatit dhe konsultimit. Për ligjet e Reformës në Drejtësi dhe ligjeve për luftën kundër korrupsion, respektimi i procedurës është pjesë e vetë cilësisë dhe legjitimitetit të reformës.

Në këtë kontekst, rreziku i ndikimit politik nuk duhet të vlerësohet vetëm në bazë të qëllimit të deklaruar të reformës, por edhe përmes garancive që ligjet dhe procedurat krijojnë kundër keqpërdorimit të mundshëm në të ardhmen. Për KDI-në, mënyra më e mirë për të adre-

27 [Opinioni për Ligjin për KPK](#), CDL-AD(2025)039, fq. 14–15, par. 63–65.

28 [Opinioni për Ligjin për Akademinë e Drejtësisë](#) CDL-AD(2025)011, fq. 7, par. 24–29 dhe fq. 13, par. 62–63.

29 Komisioni i Venecias, Opinion mbi Projektligjin nr. 08/L-121 për Byronë Shtetërore për Verifikimin dhe Konfiskimin e Pasurisë së Pajustificueshme CDL-AD(2022)014, 20 qershor 2022, fq. 17–19, par. 65–74; Komisioni i Venecias, Opinion përcjellës ndaj Opinionit mbi Projektligjin nr. 08/L-121 për Byronë Shtetërore për Verifikimin dhe Konfiskimin e Pasurisë së Pajustificueshme, CDL-AD(2022)052, 19 dhjetor 2022, fq. 7–10, veçanërisht par. 20–34.

30 [Opinioni për Ligjin për KGJK](#), KGJK: CDL-AD(2025)015, fq. 13–14, par. 43–45. [Opinioni për Ligjin për KPK](#) CDL-AD(2025)039, fq. 6, par. 17–20.

suar edhe perceptimet për politizim është që procedurat e përzgjedhjes, kompetencat e institucioneve të reja dhe mekanizmat e llogaridhënies të jenë të përcaktuara qartë me ligj, të jenë transparente dhe të përmbajnë kontrolle të mjaftueshme institucionale. Sa më të qarta dhe të parashikueshme të jenë këto garanci, aq më e

vogël është hapësira si për ndikim politik real, ashtu edhe për perceptimin se reforma mund të përdoret për qëllime politike.

2. Zbatimi i reformave në praktikë

Meqë deri në fund të qershorit 2026, asnjë prej pesë projektligjeve të pakos së Reformës në Drejtësi nuk ishte miratuar, zbatimi praktik i këtyre pesë ligjeve ende nuk mund të vlerësohet.

Para hyrjes në fuqi mund të vlerësohen identifikimi dhe përgatitja e akteve nënligjore, planifikimi buxhetor, stafi dhe plani i tranzicionit. Përmbushja e detyrimeve të zbatimit dhe rezultatet e mekanizmave të rinj vlerësohen pasi këto detyrime të kenë lindur.

Për këtë periudhë, monitorimi është fokusuar në dy çështje: zbatimin e ndryshimeve që tashmë kanë hyrë në fuqi, kryesisht në KPK, dhe problemet e funksionimit të KGJK-së që janë relevante për ndryshimet e ardhshme.

2.1. Zbatimi i Reformës në KPK

Pas hyrjes në fuqi të Ligjit nr. 08/L-249, reforma e KPK-së ka krijuar një sërë kërkesash të reja institucionale dhe organizative që duhet të zbatohen në praktikë. Ndryshimi më i rëndësishëm lidhet me zvogëlimin e përbërjes së Këshillit nga 13 në shtatë anëtarë, duke kaluar nga një përbërje ku 10 nga 13 anëtarët ishin prokurorë, në një strukturë me Kryeprokurorin e Shtetit sipas detyrës zyrtare, tre anëtarë prokurorë dhe tre anëtarë joprokurorë të zgjedhur nga Kuvendi.

Kjo kërkonte jo vetëm plotësimin e përbërjes së re, por edhe përshtatjen e mënyrës së funksionimit të Këshillit me modelin e ri të përfaqësimit. Ligji vendosi kriteret e hollësishme për përzgjedhjen e anëtarëve jo prokuror, përfshirë integritetin, aftësitë menaxheriale, performancën dhe kufizimet për konfliktin e interesit. Po ashtu rregullua ndryshe procedurën për zgjedhjen e anëtarëve prokurorë dhe joprokurorë. Ligji shtoi obligimin e kandidatëve nga rradhët e prokurorëve që të hartojnë konceptet e tyre për vizionin e tyre si anëtar të KPK-së. Po ashtu u parapa edhe mundësia e monitorimit të proceseve zgjedhore nga shoqëria civile dhe mediat.

Po ashtu, anëtarët e Këshillit, me përjashtim të Kryeprokurorit të Shtetit, sipas ndryshimeve ligjore, do të shërbejnë me orar të plotë, ndërsa anëtarët prokurorë pezullojnë ushtrimin e funksionit të prokurorit gjatë mandatit. Kryesuesi zgjidhet nga anëtarët prokurorë dhe Zëvendëskryesuesi nga anëtarët joprokurorë. Ligji ka ndryshuar edhe rregullat e kuorumit dhe vendim marrjes, ka përcaktuar detyrimin për publikimin e vendimeve brenda 15 ditëve dhe ka paraparë të drejtën e ankimit në Gjykatën Supreme ndaj vendimeve të Këshillit për emërim dhe riemërim.

Fundi i vitit 2025 dhe fillimi i vitit 2026 paraqiti një periudhë sfiduese për KPK-në. Një numri të konsiderueshëm të anëtarëve të Këshillit iu përfundoi mandati,³¹ ndërsa ndryshime pati edhe në pozitën e Ushtruesit të Detyrës së Kryeprokurorit të Shtetit³². Për pasojë, Këshilli hyri

31 Dukagjini, "Kryesuesit dhe 5 anëtarëve të KPK-së u skadon mandati, cka tutje?", 14 janar 2026

32 Besim Kelmendi ishte shkarkuar në nëntor 2025 Gjykata Supreme e Kosovës, Aktgjykimi A.A.nr.124/2025, 16 dhjetor 2025, me të cilin u anulua si i kundërligjshëm Vendimi i KPK-së nr. 1056/2025 i datës 20 nëntor 2025 për shkarkimin e Besim Kelmendit nga pozita

në vitin 2026 me përbërje të paplotë dhe me vështirësi konkrete në funksionim dhe vendimarrje.

Zbatimi i ndryshimeve në Ligjin për KPK-në është vlerësuar në tri drejtime: konsolidimi i përbërjes së re të Këshillit, përshtatja e akteve nënligjore dhe funksionimi i Këshillit gjatë tranzicionit. Gjatë periudhës raportuese u zhvilluan procedurat për plotësimin e përbërjes së Këshillit dhe u ndërmorën hapa për harmonizimin e rregulloreve të nevojshme. Në të njëjtën kohë, përbërja e paplotë dhe mungesa e kuorumit në disa raste treguan vështirësitë praktike të tranzicionit.

Mbledhja e parë e vitit, më 20 janar³³, përfundoi pa miratimin e rendit të ditës, ndërsa mbledhja e dytë, më 16 shkurt³⁴, dështoi për shkak të mungesës së kuorumit.

Në kuadër të procesit të konsolidimit të përbërjes së KPK-së, u zhvilluan zgjedhjet për anëtarët prokurorë, ndërsa Kuvendi zhvilloi procedurën për zgjedhjen e anëtarit joprokuror. Njëra prej zgjedhjeve për anëtar prokuror u kontestua në gjykatë; dhe sipas raportimeve, Gjykata Themelore në Prishtinë e detyroi KPK-në të miratonte raportin zgjedhor.³⁵

Pas konsolidimit të përbërjes, KPK ndërmori hapa konkretë për harmonizimin e akteve nënligjore me ndryshimet ligjore. Nga janari deri në fund të qershorit 2026, Këshilli miratoi shtatë rregullore, që trajtojnë, ndër të tjera, organizimin dhe funksionimin e KPK-së, organizimin e administratës, procedurën disiplinore për anëtarët e Këshillit, si dhe procedurat për zgjedhjen e Kryesuesit dhe Zëvendëskryesuesit të KPK-së dhe emërimin e Kryeprokurorit të Shtetit dhe kryeprokurorëve të prokurorive.³⁶

Një komponent i rëndësishëm i zbatimit të reformës në KPK ka qenë hartimi dhe përshtatja e akteve të reja nënligjore. KDI ka mbështetur KPK-në në hartimin e Rregullores për Zgjedhjet e Brendshme për Anëtarët Prokurorë të KPK-së, me fokus të veçantë në rregullat për kandidimin, votimin dhe administrimin e procesit zgjedhor. Ky kontribut është mbështetur në përvojën e KDI-së në monitorimin e proceseve zgjedhore dhe ka synuar krijimin e një procesi më të qartë, të rregulluar dhe transparent.³⁷

KDI ka kontribuar gjithashtu në përgatitjen e koncept dokumentit për kandidatët për anëtarë të KPK-së, duke propozuar pyetje që mundësojnë vlerësimin e vizionit dhe qasjes së kandidatëve ndaj funksionit, përtej vlerësimit të përvojës së tyre profesionale.

Mbështetje është dhënë edhe në hartimin e Rregullores për zgjedhjen e Kryeprokurorit të Shtetit dhe kryeprokurorëve të prokurorive, veçanërisht në pjesën që lidhet me konceptdokumentin të cilin duhet ta paraqesin kandidatët.

Kjo përvojë nxjerr në pah një çështje praktike që duhet të merret parasysh edhe në reformat e ardhshme: ndryshimet ligjore duhet të shoqërohen me një plan të qartë tranzicioni. Përfundimi i mandateve të një numri të madh të anëtarëve brenda së njëjtës periudhë mund të ndikojë drejtpërdrejt në funksionimin e institucionit, vazhdimësinë e vendimarrjes dhe zbatimin e reformave.

e U.D. Kryeprokurorit të Shtetit. Pas Aktgjykimit të Supremes, Kelmendi kërkoi lirin nga kjo pozitë, ndërsa më 22 dhjetor 2025 KPK aprovoi kërkesën e tij dhe caktoi Agron Qalajn U.D. të Kryeprokurorit të Shtetit. Shih: [Kallxo.com publikuar me 17.12.2025](https://kallxo.com/publicuar-me-17.12.2025)

33 Mbledhja e parë e KPK-së pas hyrjes në fuqi të Ligjit të ri, 20 janar 2026, shih: [Koha.net](https://koha.net)

34 Mbledhja e dytë e KPK-së për vitin 2026, 16 shkurt 2026, Shih: [Koha.net](https://koha.net)

35 Gjykata Themelore në Prishtinë, rasti i Elza Bajrami-Kastratit, i raportuar më 5 mars 2026, Raportimi i [Kallxo.com](https://kallxo.com)

36 Këshilli Prokurorial i Kosovës, aktet nënligjore të miratuara gjatë periudhës janar–qershor 2026: Rregulloret Nr. 01/2026–07/2026, Sistemi Prokurorial i Republikës së Kosovës.

37 Mbështetja e KDI-së është fokusuar, ndër të tjera, në qartësimin e rregullave të kandidimit dhe votimit, standardizimin e administrimit të procesit zgjedhor dhe forcimin e transparencës së procedurës.

2.2. Funksionimi i KGJK-së dhe nevojat për reformë

Gjatë periudhës së monitorimit, funksionimi i KGJK-së u vështirësua pas përfundimit të mandateve të disa anëtarëve dhe fillimit të procesit për plotësimin e përbërjes së Këshillit. Kjo ndikoi drejtpërdrejt edhe në vendimmarrje. Gjatë muajit prill 2026, tri mbledhje radhazi të KGJK-së, në të cilat parashihej zgjedhja e kryesuesit të ri, dështuan për shkak të mungesës së kuorumit.³⁸ Edhe në mbledhjen e 30 prillit, kur kuorumi u siguroi, Këshilli nuk arriti ta zgjedhë kryesuesin, pasi dy kandidatët morën numër të barabartë votash dhe konkursi u rishpall.³⁹ Kryesuesi i ri u zgjodh vetëm më 25 maj 2026.⁴⁰

KDI monitoroi procesin e zgjedhjes së anëtarëve të KGJK-së nga radhët e gjyqësorit, si dhe procesin e intervistimit dhe votimit të kandidatëve që zgjidhen nga Kuvendi. Më 24 prill 2026, Kuvendi zgjodhi dy anëtarë të KGJK-së, ndërsa për një pozitë tjetër konkursi duhej të rishpallej.⁴¹

Ndryshimi i përbërjes së Këshillit ndikoi edhe në procesin e vendimmarrjes. Mungesa e kuorumit shkaktoi vonesa në zgjedhjen e kryesuesit dhe pamundësoi marrjen e vendimeve për çështje të tjera të rëndësishme. Kjo çështje është veçanërisht relevante për reformën e ardhshme, pasi Komisioni i Venecias kishte ngritur shqetësimin për mungesën e mekanizmave të mjaftueshëm për parandalimin e bllokadave institucio-

nale në rastet kur Këshilli nuk ka përbërje të plotë ose nuk mund të sigurojë kuorumin e nevojshëm.⁴²

KDI monitoroi gjithashtu procesin e zgjedhjes së anëtarëve të KGJK-së nga Gjykata Supreme. Gjatë procesit u evidentuan paqartësi në interpretimin dhe zbatimin e rregullave të votimit, përfshirë mënyrën e trajtimit të përfaqësimit gjinor dhe përcaktimin e kandidatëve të zgjedhur. Ligji kërkon që përbërja e KGJK-së të respektojë parimet e barazisë gjinore, ndërsa Rregullorja dhe Udhëzuesi zgjedhor përcaktojnë votimin e fshehtë dhe zgjedhjen e kandidatëve mbi bazën e votave të marra. Megjithatë, këto akte nuk përcaktojnë shprehimisht një formulë votimi sipas së cilës gjyqtari duhet të votojë detyrimisht për një grua dhe një burrë. Kjo paqartësi në interpretimin e rregullave kontribuoi në kontestimin e procesit zgjedhor.⁴³ Rezultati i procesit u kontestua nga njëra prej kandidateve⁴⁴, ndërsa gjykata e shkallës së parë vendosi në favor të ankueses.⁴⁵

Ky rast evidentoi nevojën që rregullat për zgjedhjen e anëtarëve të KGJK-së të jenë të qarta, të parashikueshme dhe të zbatohen në mënyrë të njëjtë për të gjithë kandidatët. Paqartësitë në interpretimin dhe zbatimin e rregullave të zgjedhjes mund të ndikojnë jo vetëm në rezultatin e procesit, por edhe drejtpërdrejt në funksionimin dhe legjitimitetin e Këshillit.

2.3. Buxheti, kapacitetet dhe gatishmëria për zbatim

38 KALLXO.com, "KGJK pa kuorum, nuk mbahet mbledhja ku pritej zgjedhja e kryesuesit", 14 prill 2026; KOHA.net, "Dështon sërish mbledhja për pozitën më të lartë në Gjyqësor", 20 prill 2026; KOHA.net, "Rishpallet konkursi për kryesues të KGJK-së, kandidatët u ndan baras", 30 prill 2026.

39 KOHA.net, "Rishpallet konkursi për kryesues të KGJK-së, kandidatët u ndan baras", 30 prill 2026.

40 KALLXO.com, "Rrustem Thaqi zgjidhet në krye të Këshillit Gjyqësor të Kosovës", 25 maj 2026.

41 Kuvendi i Kosovës, njoftimi zyrtar i seancës së 24 prillit 2026

42 Opinioni për Ligji për KGJK, CDL-AD(2025)015, fq. 18–19, par. 59–60.

43 Ligji nr. 06/L-055 për Këshillin Gjyqësor të Kosovës, neni 8, paragrafët 1.1.1 dhe 2; Këshilli Gjyqësor i Kosovës, Rregullore Nr. 09/2019 për Procedurën dhe Kriteret e Zgjedhjes së Anëtarëve të Këshillit Gjyqësor të Kosovës nga Gjyqësori; KGJK, Udhëzues për Organizimin e Procesit Zgjedhor për Anëtarët e Këshillit Gjyqësor nga Gjyqësori, Kreu V dhe dispozitat për fletëvotimin. Udhëzuesi përcakton votimin e fshehtë dhe të drejtën e secilit gjyqtar për të votuar, ndërsa një fletëvotim konsiderohet i pavlefshëm nëse shënohet më shumë se një kandidat.

44 Ekonomia Online 26.02.2026 "Gjykata pezullon zbatimin e vendimit të KGJK-së për zgjedhjen e anëtares nga radhët e Supremes"

45 Kallxo.com 04.05.2026 "Mbahet seanca në rastin e gjyqtarës Mejreme Memaj, e cila kërkon anulimin e vendimit të KGJK-së rreth zgjedhjes së një anëtarë të Këshillit"

Gatishmëria institucionale, financiare dhe njerëzore e pakos së pesë projektligjeve mund të vlerësohet edhe para miratimit, në bazë të dokumenteve financiare, planeve të stafit dhe përgatitjeve për zbatim. Megjithatë, këto aspekte duhet të adresohen para hyrjes së tyre në fuqi. Kontrolli i integritetit, sistemet e reja të vlerësimit, procedurat disiplinore dhe ndryshimet në KGJK, KPK dhe Akademinë e Drejtësisë mund të kërkojnë staf shtesë, trajnim, ekspertizë dhe mjete financiare.

Në rastin e Byrosë Shtetërore për Verifikimin dhe Konfiskimin e Pasurisë së Pajustificueshme, sfida buxhetore është edhe më e theksuar, pasi bëhet fjalë për krijimin e një institucioni të ri. Projektligji parasheh një strukturë me katër departamente dhe Drejtorin e Byrosë, ndërsa funksionalizimi i saj kërkon jo vetëm staf, por edhe hapësira pune, pajisje të teknologjisë informative, arkivim fizik dhe digjital, masa të sigurisë, transport dhe ekspertizë të jashtme. Ligji për ndarjet buxhetore për vitin 2026 nuk kishte paraparë ndarje të veçantë për Byronë, prandaj funksionalizimi i saj do të kërkonte sigurimin e mjeteve shtesë pas miratimit të ligjit.⁴⁶

Sipas një vlerësimi të KDI-së, funksionimi i plotë i Byrosë do të kërkonte rreth 1 milion euro në vit vetëm për shpenzimet operative, ndërsa investimet fillestare vlerësohen në rreth 160 mijë euro. Kjo do ta

sillte koston e vitit të parë në rreth **1.2 milion euro**, varësisht nga zgjedhjet për objektin, automjetet dhe pajisjet fillestare. Ky vlerësim tregon se miratimi i Projektligjit duhet të shoqërohet me një plan të qartë financiar dhe operacional, në mënyrë që Byroja të mos themelohet formalisht pa burimet e nevojshme për ushtrimin efektiv të mandatit të saj.

Edhe ndryshimet në Ligjin për KPK-në po ashtu krijojnë kosto shtesë. Projektligji parasheh tetë pozita të reja, kryesisht për funksionalizimin e Njësive për Inspektim dhe Verifikim. Krijimi i këtyre pozitave do të ketë implikime buxhetore, por deri në fund të periudhës raportuese KDI nuk kishte në dispozicion një dokument publik që kuantifikonte koston e tyre..

Po ashtu edhe dispozitat e reja në fushën e integritetit, disiplinës, vlerësimit të performancës, inspektimit dhe trajnimit do të kërkojnë kapacitete të mjaftueshme njerëzore dhe institucionale.

Për këto arsye, institucionet duhet të përcaktojnë paraprakisht strukturat dhe stafin e nevojshëm, kostot e zbatimit, aktet nënligjore që duhet të miratohen dhe afatet përkatëse, si dhe mënyrën e kalimit nga sistemi aktual në atë të ri. Pa një planifikim të tillë, ekziston rreziku që dispozitat e reja të hyjnë në fuqi pa qenë institucionet plotësisht të përgatitura për zbatimin e tyre.

46 [Deklarata buxhetor për Projektligjin për Byronë](#)

Përfundim

Reforma në Drejtësi gjatë periudhës janar–qershor 2026 ka shënuar avancim kryesisht procedural, por pa përmbylljen e shumicës së nismave të monitoruara. Pakoja e pesë projektligjeve ka kaluar nëpër faza të hartimit, harmonizimit dhe konsultimit publik, ndërsa Projektligji për Byronë ka arritur deri në leximin e parë në Kuvend. Megjithatë, deri në fund të periudhës raportuese këto procese nuk ishin miratuar.

Tutje konsultimet publike dhe përfshirja e institucioneve, shoqërisë civile dhe partnerëve ndërkombëtarë kanë krijuar mundësi për pjesëmarrje, por publiku nuk kishte në dispozicion informacion të mjaftueshëm për të verifikuar në mënyrë sistematike se cilat komente dhe rekomandime janë reflektuar në versionet pasuese të projektligjeve. Kjo vlen edhe për shkallën e adresimit të rekomandimeve të Komisionit të Venecias.

Në zbatim, përvoja e KPK-së dhe funksionimi i KGJK-së treguan se ndryshimet në përbërje dhe tranzicioni institucional mund të ndikojnë drejtpërdrejt në vendimmarrje. Përbërja e paplotë, mungesa e kuorumit dhe kontestet lidhur me proceset zgjedhore evidencuan nevojën që ndryshimet ligjore të shoqërohen me dispozita të qarta kalimtare, mekanizma për ruajtjen e vazhdimësisë institucionale dhe rregulla të parashikueshme të përzgjedhjes.

Për periudhën e ardhshme, sfida kryesore nuk është vetëm miratimi i ligjeve, por siguri që ato të jenë kushtetuese, të qarta, të zbatueshme dhe të shoqëruara me kapacitetet e nevojshme institucionale e financiare. Rezultati i reformës duhet të matet përmes ndryshimeve konkrete në integritet, llogaridhënie, pavarësi dhe efikasitet të sistemit të drejtësisë, e jo vetëm përmes numrit të ligjeve të miratuara.

Rekomandime

Bazuar në gjetjet e këtij raporti, KDI rekomandon që institucionet përgjegjëse për Reformën në Drejtësi të ndërmarrin këto veprime:

PËR QEVERINË DHE MINISTRINË E DREJTËSISË:

-Të publikohen versionet përfundimtare dhe krahasuese të projektligjeve, së bashku me tabelat e komenteve, në mënyrë që qytetarët dhe palët e interesuara të mund të shohin se cilat rekomandime janë pranuar, cilat janë refuzuar dhe arsyetimin përkatës. Dokumentet të publikohen para procedimit për miratim.

-Të dokumentohet adresimi i rekomandimeve relevante të Komisionit të Venecias për secilin projektligj, me referencë të nenet përkatëse dhe arsyetimin për rekomandimet e paadresuara, veçanërisht për çështjet që lidhen me pavarësinë e institucioneve të drejtësisë, kontrollin e integritetit, vlerësimin e performancës, zgjedhjen e anëtarëve të këshillave dhe garancitë procedurale.

-Të sqarohet publikisht statusi i procesit të Vettingut. Qeveria dhe Kuvendi, në kuadër të kompetencave të tyre, duhet të sqarojnë publikisht statusin e procesit të Vettingut dhe të përcaktojnë nëse amendamentet kushtetuese do të vazhdojnë të procedohen apo procesi do të riformulohet. Çdo ndryshim i qasjes duhet të arsyetohet publikisht dhe të sqarohet raporti i tij me mekanizmat e rinj të integritetit.

Të përgatiten planet e zbatimit para hyrjes në fuqi të ligjeve të reja, duke përfshirë afatet, përgjegjësitë institucionale, aktet nënligjore, nevojat për staf, trajnimet dhe burimet financiare.

-Të përcaktohen, së bashku me ministrinë përgjegjëse për financat dhe institucionet zbatuese, nevojat financiare për Byronë dhe ndryshimet në KPK, burimet e mbulimit dhe afatet e financimit.

- Të publikohet periodikisht një matricë e zbatimit të Reformës në Drejtësi, e cila për secilin ligj të paraqesë institucionin përgjegjës, aktet nënligjore të nevojshme, afatet, burimet financiare dhe njerëzore, statusin e zbatimit dhe rezultatet e para të matshme.

PËR KUVENDIN E KOSOVËS:

-Të respektohen në mënyrë të plotë afatet dhe procedurat e Rregullores së Kuvendit, veçanërisht për konsultimet dhe dëgjimet publike për pakon e Reformës në Drejtësi. Përsheptimi i procedurave nuk duhet të cenojë cilësinë e shqyrtimit parlamentar.

-Të sigurohet debat i plotë parlamentar për ligjet e Reformës në Drejtësi, duke u mundësuar deputetëve, ekspertëve, institucioneve të drejtësisë dhe shoqërisë civile kohë të mjaftueshme për shqyrtim dhe komentim.

-Të forcohen garancitë kundër ndikimit politik në zgjedhjen e anëtarëve të institucioneve të drejtësisë, përmes kriterëve të meritës, përfshirjes së ekspertizës së pavarur dhe arsyetimit publik të vendimeve, brenda kornizës kushtetuese.

-Të shqyrtohet me kujdes Projektligji për Byronë, duke siguruar përputhshmërinë me vendimet e Gjykatës Kushtetuese dhe rekomandimet e Komisionit të Venecias, si dhe mbrojtjen e të drejtave pronësore dhe të procesit të rregullt ligjor.

PËR KGJK-NË DHE KPK-NË:

-Të sigurohet miratimi me kohë i akteve nënligjore që janë të nevojshme për zbatimin e ligjeve të reja dhe të bëhet publik një kalendar i qartë për miratimin e tyre.

-Të krijohen rregulla të qarta dhe të parashikueshme për zgjedhjen e anëtarëve, duke eliminuar paqartësitë

që mund të çojnë në konteste dhe duke siguruar zbatim të njëjtë të rregullave për të gjithë kandidatët.

-Të forcohet transparenca e procedurave të përzhjedhjes dhe emërimit, përfshirë publikimin e kriterëve, konceptdokumenteve, rezultateve të vlerësimit dhe vendimeve përfundimtare, duke respektuar kufizimet ligjore për të dhënat personale.

-Të monitorohen zbatimi dhe rezultatet e hershme të reformave përmes treguesve të matshëm, me gjendje fillestare dhe raportim gjashtëmuor, duke përfshirë të dhëna për kohëzgjatjen e procedurave, lëndët e trajtuara, procedurat disiplinore, rezultatet e vlerësimit të performancës dhe mekanizmat e integritetit.

